

M.S.W. SEM-IV (CHOICE BASED CREDIT SYSTEM 2011) :
WINTER - 2017

SUBJECT : HRM & LW – 11: INDUSTRIAL RELATIONS & CASE STUDIES

Day : **Friday**
Date : **03/11/2017**

W-2017-0444

Time : **02.00 PM TO 05.00 PM**
Max. Marks : **100**

N.B.:

- 1) All questions are **COMPULSORY**.
- 2) Figures to the right indicate **FULL** marks.

-
- Q.1** Write short notes on **ANY FOUR** of the following: [20]
- a) Industrial Relations
  - b) Lay-off
  - c) Adjudication
  - d) Types of collective bargaining
  - e) Termination

- Q.2** Discuss in detail the changing scope of Industrial Relations. [16]

OR

Write an essay on Evolution of Industrial Relations.

- Q.3** Explain the role of Employer in Industrial Relations. [16]

OR

State the various principles of Natural Justice.

- Q.4** Highlight the need of redesigning industrial relations with reference to present context. [16]

OR

Discuss in detail 'Arbitration and Conciliation as a Industrial Dispute settlement machinery.

- Q.5** Examine the impact of Globalization on Industrial Relations in Indian Context. [16]

OR

Explain the subject matters of collective bargaining.

- Q.6** In a leading Engineering Industry Mr. Gopalan was working as fitter on a permanent basis. But due to some unavoidable personal causes he is unable to report his duty without intimation and prior permission from last five days. The HR Head of that Industry dismissed Mr. Gopalan from work. [16]

Questions:

- a) Discuss this case in light of provision related to dismissal in Industrial Disputes Act, 1947 and Model Standing Orders Act, 1946.
- b) As a HR Manager advise right steps of dismissal to the management.

* * * *

मराठी रुपांतर

सूचना:

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) उजवीकडील अंक गुणांचा निर्देश करतात.

- प्र.१ टीपा लिहा (कोणत्याही चार) (२०)
- अ) औद्योगिक संबंध
ब) तात्पुरती कामबंदी
क) निवाडा
ड) सामूहिक सौदेबाजीचे प्रकार
इ) कामावरून कमी करणे
- प्र.२ औद्योगिक संबंधाच्या बदलत्या व्याप्तीवर सविस्तर चर्चा करा. (१६)
- किंवा
औद्योगिक संबंधाच्या उत्क्रांतीवर सविस्तर निबंध लिहा.
- प्र.३ औद्योगिक संंधातील मालकाची भूमिका स्पष्ट करा. (१६)
- किंवा
नैसर्गिक न्यायाची विविध तत्त्वे विशद करा.
- प्र.४ सद्यस्थितीच्या संदर्भात औद्योगिक संंधाच्या पुर्नआखणीच्या गरजेवर प्रकाश टाका. (१६)
- किंवा
औद्योगिक कलहाची तडजोड यंत्रणा म्हणून सलोग्खा व निवाडा यावर चर्चा करा.
- प्र.५ भारताच्या संदर्भात जागतिकीकरणाचा औद्योगिक संंधावर झालेल्या प्रभावाचे परिक्षण करा. (१६)
- किंवा
सामूहिक सौदेबाजी मधील चर्चेच्या बाबी स्पष्ट करा.
- प्र.६ एका उद्योगजगतातील अग्रेसर असलेल्या इंजिनिअरींग उद्योगात श्री. गोपालन हे कायम स्वरुपी फिटर म्हणून कार्यरत होते. परंतु काही अपरिहार्य वैयक्तिक कारणामुळे, पूर्व कल्पना व परवानगी शिवाय पाच दिवस कामावर गेले नाही. त्यामुळे मानव संसाधन विभाग प्रमुखानी श्री. गोपालन यांना कामावरून बडतर्फ केले. (१६)
- प्र.१ सदर प्रकरणावर औद्योगिक कलह कायदा १९४७ व नमुना स्थायी आदेश कायदा १९४६ मधील बडतर्फाच्या तरतुदीचा संदर्भ घेऊन त्यावर चर्चा करा.
- प्र.२ मानव संसाधन व्यवस्थापक म्हणून व्यवस्थापनाला बडतर्फाच्या संदर्भातील टप्प्याबाबत व्यवस्थापनाला सल्ला द्या.